

[Pradžia](#) > ... > [Šeimos Teisė Ir Paveldėjimas](#) > [Vaikai Iš Ukrainos. Teisminis Bendradarbiavimas Civilinėse Bylose](#)
> [Išlaikymas](#)

Išlaikymas

Šias informacijos suvestines parengė Europos teisminis tinklas civilinėse ir komercinėse bylose.

Tarpvalstybinių išlaikymo bylų atveju ES jurisdikcijos taisyklės nustatytos [Išlaikymo reglamente](#), o išlaikymo byloms taikytina teisė reglamentuojama [2007 m. Hagos protokolu dėl išlaikymo](#). Be to, [2007 m. Hagos konvencija dėl vaikų išlaikymo išmokų](#) taikoma situacijose, susijusiose su ES nepriklausančiomis valstybėmis (pvz., Ukraina).

Jurisdikcija

Jurisdikcija nagrinėti išlaikymo bylas ES nustatoma remiantis [Išlaikymo reglamentu](#). Apskritai Išlaikymo reglamento jurisdikcijos taisyklėmis siekiama apsaugoti išlaikymo kreditoriaus, kuris laikomas silpnesne šalimi, interesus. Reglamento 3 straipsnyje nustatyta, kad kriterijus dėl jurisdikcijos paprastai gali būti i) išlaikymą privalančio mokėti asmens arba išlaikymo prašančio asmens [\[1\]](#) įprastinė gyvenamoji vieta arba ii) teismas, turintis jurisdikciją bylose, susijusiose su asmens statusu (pavyzdžiui, vaiko kilmės nustatymu) arba tėvų pareigomis (pavyzdžiui, vaiko globos teisėmis arba bendravimo su vaiku teisėmis), jei su išlaikymu susijęs klausimas yra papildomas tos bylos atžvilgiu. Todėl ES valstybės narės teismo tarptautinė jurisdikcija, susijusi su išlaikymo reikalavimais iš Ukrainos perkeltam vaikui išlaikyti, turi būti nustatoma kiekvienu konkrečiu atveju.

Siekiant geriau suprasti, kaip taikyti Išlaikymo reglamentą, naudinga priemonė yra [čia](#) pateikiamas praktinis vadovas.

2007 m. Hagos konvencija dėl vaikų išlaikymo išmokų taikoma tarpvalstybinėms byloms, susijusioms su ES valstybe nare ir trečiąja šalimi, kuri yra Konvencijos susitariančioji valstybė. Konvencija Ukrainos atžvilgiu įsigaliojo 2013 m. lapkričio 1 d. Visos ES valstybės narės yra Konvencijos susitariančiosios šalys ([HCCH | #38 – padėties lentelė](#)).

Taikytina teisė

Išlaikymo byloms taikytina teisė reglamentuojama [2007 m. Hagos protokolu dėl išlaikymo](#). Protokolas Ukrainos atžvilgiu įsigaliojo 2022 m. gruodžio 1 d. ir yra taikomas visoms ES valstybėms narėms, išskyrus Daniją ([HCCH | #39 – padėties lentelė](#)).

Bendroji taisyklė dėl taikytinos teisės yra nustatyta 3 straipsnio 1 dalyje – išlaikymo prievolėms taikoma išlaikymo prašytojo įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė. 3 straipsnio 2 dalyje taip pat nurodyta, kad pasikeitus to asmens įprastinei gyvenamajai vietai, naujos įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė taikoma nuo pasikeitimo momento.

Todėl pagal 3 straipsnį Ukrainos teisė turėtų būti taikoma vaikams, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta tebėra Ukrainoje. Taikant 3 straipsnio 2 dalį, vaiko nuolatinė gyvenamoji vieta turėtų būti keičiama.

Pripažinimas ir vykdymas

Kalbant apie Ukrainoje priimtų sprendimų dėl išlaikymo pripažinimą ir vykdymą ES, svarbios yra [2007 m. Hagos](#)

[konvencijos dėl vaikų išlaikymo išmokų](#) nuostatos. Pripažinimo ir vykdymo pagrindai nustatyti Konvencijos 20 straipsnyje.

2007 m. Hagos konvencija dėl vaikų išlaikymo išmokų taip pat taikoma, kai ES teismų sprendimus reikia pripažinti ir vykdyti Ukrainoje. Reikėtų pažymėti, kad jei prašoma ES valstybės narės teismo priimtą pripažinti ir vykdyti sprendimą Ukrainoje, toks sprendimas negali būti pripažįstamas ir vykdytinas, jei kilmės teismas savo jurisdikciją pagrindė jurisdikcijos pagrindu, nenurodytu 2007 m. Hagos konvencijos 20 straipsnyje (pvz., subsidiari jurisdikcija ir *forum necessitatis*).

Prašymas pripažinti arba vykdyti sprendimą dėl išlaikymo gali būti pateiktas tiesiogiai prašomosios valstybės teismui ar kompetentingoms institucijoms arba netiesiogiai per valstybės, kurioje gyvena išlaikymo prašantis asmuo, centrinę instituciją.

Siekiant geriau suprasti, kaip taikyti Išlaikymo reglamentą, naudinga priemonė yra [čia](#) pateikiamas praktinis vadovas.

Centrinių institucijų bendradarbiavimas

Centrinės institucijos atlieka svarbų vaidmenį vykdam tarpvalstybinį išlaikymo išmokų išieškojimą. Konkrečios jų funkcijos išvardytos Išlaikymo reglamento 51 straipsnyje ir [2007 m. Hagos konvencijos dėl vaikų išlaikymo išmokų](#) 6 straipsnyje.

Centrinės institucijos gali padėti teikti paraiškas dėl priimto sprendimo dėl išlaikymo pripažinimo, paskelbimo vykdytinu arba vykdymo, taip pat nagrinėti prašymus priimti naują sprendimą ir pakeisti galiojantį sprendimą dėl išlaikymo. Be to, jie gali padėti nustatyti asmens, kurio išlaikymo prašoma, buvimo vietą ir gauti atitinkamą informaciją apie šio asmens pajamas ir finansinę padėtį arba teikti kitą reikiamą pagalbą savo kompetencijos srityse.

Siekiant geriau suprasti, kaip taikyti Išlaikymo reglamentą, naudinga priemonė yra [čia](#) pateikiamas praktinis vadovas. Rekomendacijos, kaip pildyti Išlaikymo reglamento paraiškos formas, pateikiamos [čia](#).

Centrinių institucijų kontaktiniai duomenys pateikiami toliau:

- [Išlaikymo reglamentas](#)
- [2007 m. Hagos konvencija dėl vaikų išlaikymo išmokų](#)

Kaip gali padėti Europos teisminis tinklas civilinėse ir komercinėse bylose (civilinių bylų ETT)?

Civilinių bylų ETT teikia paramą įgyvendinant ES civilinės teisenos priemones kasdienėje teisinėje praktikoje. Jei jums kyla konkreti problema tarpvalstybinėje byloje, be centrinės institucijos, savo valstybėje narėje galite kreiptis į ETT kontaktinį centrą. Jūsų kontaktinis centras gali, pavyzdžiui, pateikti užklausą dėl dabartinės prašymo būsenos, padėti susisiekti dviem teismams arba rasti kitos ES valstybės narės kompetentingos institucijos kontaktinius duomenis.

[Daugiau informacijos apie ETT ir kaip jis gali padėti.](#)

[Kur rasti savo nacionalinį kontaktinį centrą?](#)

Naudingos nuorodos

- Informacija apie Ukrainos teisę
  - [Klausimai ir atsakymai apie Ukrainos išlaikymą](#) (228 Kb)
  - [Bendroji informacija apie Išlaikymo reglamentą ir informacija apie valstybių narių teisės aktus](#)
  - [Išlaikymo reglamento taikymo ir jo formų pildymo praktinis vadovas](#)
  - [2007 m. Hagos konvencijos dėl vaikų išlaikymo išmokų aiškinamoji ataskaita](#)
  - [2007 m. Hagos protokolo dėl išlaikymo prievolių aiškinamoji ataskaita](#)
  - Centrinės institucijos:

- [Išlaikymo reglamentas](#)
- [2007 m. Hagos konvencija dėl vaikų išlaikymo išmokų](#)

[1] Dėl sąvokos „nuolatinė gyvenamoji vieta“ aiškinimo išlaikymo byloje žr., pavyzdžiui, ESTT sprendimą byloje C-644/20. Daugiau informacijos taip pat pateikiama [Išlaikymo reglamento taikymo praktiniame vadove](#).

■ Paskutinis naujinimas: 16/10/2024

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.